

NORME METODOLOGICE din 30 ianuarie 2019 de aplicare a Legii nr. 217/2016 privind diminuarea risipei alimentare

►(la data 08-feb-2019 actul a fost aprobat de Hotarirea 51/2019)

Art. 1

Prezentele norme metodologice stabilesc măsurile de prevenire a risipei alimentare pe lanțul agroalimentar, conform prevederilor art. 2 alin. (2) din Legea nr. 217/2016 privind diminuarea risipei alimentare, republicată, denumită în continuare *lege*.

Art. 2

Operatorii economici, prevăzuți la art. 2 alin. (1) din lege, din întregul lanț agroalimentar, indiferent de forma de organizare, în vederea transferului cu titlu gratuit/comercializării de produse agroalimentare, au obligația să ia măsuri ca în toate etapele de producție, de procesare, depozitare, distribuție și comercializare a alimentelor, inclusiv în sectorul de industrie hotelieră și al serviciilor alimentare, să fie respectate dispozițiile cu privire la siguranța produselor alimentare din Regulamentul (CE) nr. 178/2002 al Parlamentului European și al Consiliului din 28 ianuarie 2002 de stabilire a principiilor și a cerințelor generale ale legislației alimentare, de instituire a Autorității Europene pentru Siguranța Alimentară și de stabilire a procedurilor în domeniul siguranței produselor alimentare, cu modificările și completările ulterioare, denumit în continuare *Regulamentul (CE) nr. 178/2002*.

Art. 3

(1) Măsurile de prevenire pentru diminuarea risipei alimentare se adresează operatorilor economici din cadrul fiecărei verigi a lanțului agroalimentar, prevăzuți la art. 2 alin. (2) din lege.

(2) Pentru producția primară, operatorii economici au obligația să întreprindă măsuri de prevenire și reducere a risipei alimentare, potrivit art. 2 alin. (2) lit. a) din lege, astfel:

a) măsuri de planificare sau alte instrumente economice care promovează utilizarea eficientă a resurselor, precum și stabilirea planului de diminuare a risipei de alimente;

b) măsuri de minimizare a pierderilor înainte de recoltare, precum și măsuri de valorificare după recoltare, prin transfer cu titlu gratuit, comercializare, transformare în compost, biogaz;

c) măsuri de adaptare la efectele schimbărilor climatice;

d) măsuri de cercetare, inovare, tehnologizare/retehnologizare - crearea de soiuri și hibrizi rezistenți la secetă, boli și dăunători, realizarea unor sisteme performante de mașini și utilaje agricole destinate recoltării, sortării, depozitării și ambalării, care au drept scop diminuarea pierderilor de producție;

e) adaptarea producției la condițiile de piață - cerere-ofertă, asigurarea trasabilității - plan de cultură, în funcție de piața de desfacere;

f) măsuri de educare și informare referitoare la prevenirea risipei de produse agroalimentare, cuantificarea risipei de alimente;

g) măsuri de redistribuire a surplusului de alimente, precum și a produselor de origine vegetală care fac obiectul refuzului din punct de vedere estetic, în piața de desfacere, către operatorii receptori și către consumatorul final.

(3) Pentru prelucrare/procesare operatorii economici au obligația să întreprindă măsuri de prevenire și reducere a risipei alimentare, potrivit art. 2 alin. (2) lit. a) din lege, astfel:

a) măsuri de planificare, reutilizare a subproduselor sau alte instrumente economice care promovează utilizarea eficientă a resurselor, precum și stabilirea planului de diminuare a risipei de alimente;

b) măsuri de cercetare-dezvoltare-inovare;

c) măsuri de tehnologizare/retehnologizare, automatizare/digitalizare a procesului de producție/prelucrare/procesare în vederea minimizării pierderilor;

d) metode inovative de tratare a alimentelor;

e) adaptarea producției la condițiile de piață, cerere-ofertă;

f) măsuri privind transferul cu titlu gratuit al alimentelor către operatorii receptori și consumatorii finali;

g) măsuri pentru direcționarea produselor agroalimentare devenite improprii consumului uman sau animal în vederea valorificării lor prin transformare în compost, conform prevederilor Regulamentului (CE) nr. 1.069/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 octombrie 2009 de stabilire a unor norme sanitare privind subprodusele de origine animală și produsele derivate care nu sunt destinate consumului uman și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1.774/2002 (Regulament privind subprodusele de origine animală), cu modificările și completările ulterioare, denumit în continuare *Regulamentul (CE) nr. 1.069/2009*; ale Regulamentului (UE) 2019/1.009 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iunie 2019 de stabilire a normelor privind punerea la dispoziție pe piață a produselor fertilizante UE și de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 1.069/2009 și (CE) nr. 1.107/2009 și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 2.003/2003, cu modificările și completările ulterioare, denumit în continuare *Regulamentul (UE) 2019/1.009*, precum și ale Regulamentului (UE) nr. 142/2011 al Comisiei din 25 februarie 2011 de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 1.069/2009 al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a unor norme sanitare privind subprodusele de origine animală și produsele derivate care nu sunt destinate consumului uman și de punere în aplicare a Directivei 97/78/CE a Consiliului în ceea ce privește anumite probe și produse care sunt scutite de la controalele sanitar-veterinare la frontieră, în conformitate cu directiva menționată, cu modificările și completările ulterioare, denumit în continuare *Regulamentul (UE) nr. 142/2011*;

h) măsuri pentru direcționarea produselor agroalimentare devenite improprii consumului uman sau animal în vederea valorificării lor prin transformare în biogaz, conform prevederilor Regulamentului (CE) nr. 1.069/2009 și ale Regulamentului (UE) nr. 142/2011;

i) măsuri pentru dirijarea subproduselor de origine animală nedestinate consumului uman către o unitate de procesare autorizată în conformitate cu prevederile Regulamentului (CE) nr. 1.069/2009 și ale Regulamentului (UE) nr. 142/2011;

j) realizarea a minimum o comunicare anuală internă cu angajații privind obiectivul de reducere a risipei de alimente.

(4) Pentru depozitare, distribuție, comercializare, operatorii economici au obligația să întreprindă măsuri de prevenire și reducere a risipei alimentare, potrivit art. 2 alin. (2) lit. a) din lege, astfel:

a) măsuri de planificare, reutilizare a subproduselor sau alte instrumente economice care promovează utilizarea eficientă a resurselor, precum și stabilirea planului de diminuare a risipei de alimente;

b) realizarea și monitorizarea unui sistem FIFO "primul intrat - primul ieșit" pentru stocurile de marfă;

- c) măsuri pentru utilizarea și consumul produselor agroalimentare în hrana animalelor, până la expirarea termenului de valabilitate a acestora, cu respectarea legislației sanitare veterinare în domeniul nutriției animale;
 - d) colaborarea cu consumatorii și înțelegerea nevoilor acestora;
 - e) realizarea a minimum o comunicare anuală internă cu angajații privind obiectivul de reducere a risipei de alimente;
 - f) măsuri privind transferul cu titlu gratuit al alimentelor către operatorii receptori și consumatorii finali.
- (5) Pentru sectorul de industrie hotelieră și al serviciilor de alimentație publică, operatorii economici au obligația să întreprindă măsuri de prevenire și reducere a risipei alimentare, potrivit art. 2 alin. (2) lit. a) din lege, astfel:
- a) măsuri de planificare sau alte instrumente economice care promovează utilizarea eficientă a resurselor, precum și stabilirea planului de diminuare a risipei de alimente;
 - b) realizarea a minimum o comunicare anuală internă cu angajații privind obiectivul de reducere a risipei de alimente;
 - c) realizarea unui sistem de monitorizare FIFO "primul intrat - primul ieșit" a stocurilor de marfă/materii prime;
 - d) măsuri de colectare separată a deșeurilor alimentare, pe categorii, în vederea reciclării/valorificării/eliminării conform ierarhiei deșeurilor și legislației specifice în vigoare;
 - e) măsuri prin care vor facilita consumatorilor finali să ia, fără costuri suplimentare și în condiții corespunzătoare de ambalare, alimentele pe care nu le-au consumat, la finalul meselor servite, și vor informa despre această posibilitate, în mod clar și vizibil, în meniu;
 - f) măsuri privind transferul cu titlu gratuit al alimentelor către operatorii receptori și consumatorii finali.

Art. 4

În vederea implementării măsurii stabilite în lege la art. 2 alin. (2) lit. b), operatorii economici vor aplica prevederile art. 16 din Ordonanța Guvernului nr. 99/2000 privind comercializarea produselor și serviciilor de piață, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 5

(1) După implementarea măsurilor de prevenire și reducere a risipei alimentare prevăzute la art. 2 alin. (2) lit. a) și b) din lege, operatorii economici prevăzuți la art. 2 din lege au obligația de a transfera cu titlu gratuit produsele către consumatorul final, prevăzut la pct. 1 din anexa la lege, sau către operatorul receptor, prevăzut la pct. 7 din anexa la lege, în baza unui contract-cadru, după cum urmează:

- a) pentru produsele alimentare prevăzute la art. 3 alin. (4) lit. a) din lege, transferul se realizează înainte de data-limită de consum;
- b) pentru produsele alimentare prevăzute la art. 3 alin. (4) lit. b) din lege, transferul se poate realiza și după data durabilității minimale;
- c) pentru produsele alimentare prevăzute la art. 3 alin. (4) lit. c) din lege, transferul se poate realiza în orice moment.

(2) Operatorul receptor transferă cu titlu gratuit produsele alimentare, așa cum au fost recepționate de la operatorii economici sau sub formă de alimente gătite/preparate/transformate, prin utilizarea acestor alimente în incinta cantinelor sociale sau a altor obiective de alimentație publică care funcționează în baza Legii asistenței sociale nr. 292/2011, cu modificările și completările ulterioare.

(3) Unitățile de alimentație publică de tipul restaurante, restaurante cu autoservire, cofetării, patiserii, plăcintării, simigerii, covrigării, case de comenzi, cantine-restaurant și altele asemenea transferă cu titlu gratuit alimente gătite/preparate/transformate către operatorii receptori și către consumatorii finali, potrivit art. 2 alin. (2) lit. a) din lege.

(4) Transferul cu titlu gratuit al produselor alimentare pentru consumul uman către operatorii receptori se realizează cu respectarea cerințelor privind trasabilitatea acestora, conform art. 18 din Regulamentul (CE) nr. 178/2002.

(5) Pentru redistribuirea alimentelor prin transfer cu titlu gratuit, operatorii din sectorul alimentar care manipulează produsele alimentare menționate la alin. (1) evaluează dacă acestea nu dăunează sănătății și sunt adecvate consumului uman, conform celor stabilite la capitolul Va din anexa II la Regulamentul (CE) nr. 852/2004, cu modificările și completările ulterioare.

(6) Operatorii economici care transferă cu titlu gratuit alimente către consumatorul final trebuie să întocmească, ori de câte ori este cazul, și să mențină documente cu privire la produsele alimentare redistribuite, potrivit cap. II art. 5 din Regulamentul (CE) nr. 852/2004, cu modificările și completările ulterioare.

(7) Documentele prevăzute la alin. (6) trebuie să cuprindă cel puțin tipul produsului redistribuit, cantitatea de produs redistribuită, data-limită de consum/data durabilității minimale, data redistribuirii, numărul de consumatori finali către care a fost redistribuit.

Art. 6

(1) Este interzis transferul cu titlu gratuit al produselor alimentare după data-limită de consum.

(2) În situația în care operatorii receptori nu reușesc să transfere cu titlu gratuit produsele agroalimentare până la data-limită de consum, se aplică măsurile prevăzute la art. 2 alin. (2) lit. e)-j) din lege.

Art. 7

Produsele alimentare aflate în ultima zi a datei-limită de consum pot face obiectul transferului cu titlu gratuit către cantine sociale sau alte obiective de alimentație publică care funcționează în baza Legii nr. 292/2011, cu modificările și completările ulterioare, doar dacă sunt supuse tratamentului termic, respectiv gătite/preparate/transformate, în aceeași zi, cu respectarea prevederilor Regulamentului (CE) nr. 852/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2004 privind igiena produselor alimentare, cu modificările și completările ulterioare, și ale Regulamentului (CE) nr. 178/2002.

Art. 8

(1) Direcționarea subproduselor de origine animală nedestinate consumului uman se va desfășura conform prevederilor Regulamentului (CE) nr. 1.069/2009.

(2) Nu pot face obiectul transferului cu titlu gratuit produsele de origine animală sau nonanimală care au fost declarate/clasificate ca impropriei consumului uman de către autoritățile abilitate, respectiv operatorul din domeniul alimentar, precum și produsele descrise la art. 8-10 din Regulamentul (CE) nr. 1.069/2009. Operatorii economici au obligația, potrivit art. 2 alin. (2) lit. e) din lege, de a întreprinde măsuri de transfer cu titlu gratuit în vederea direcționării produselor de origine animală devenite impropriei consumului uman către utilizatori înregistrați în scopul utilizării de material categoria 3 pentru hrana animalelor din adăposturi, conform prevederilor Regulamentului (CE) nr. 1.069/2009 și ale Regulamentului (UE) nr. 142/2011.

(3) Prin excepție de la prevederile alin. (2), produsele alimentare care nu sunt comercializate din cauza unor aspecte

de prezentare, defecte de ambalare sau alte defecte care nu afectează siguranța alimentelor fac obiectul transferului cu titlu gratuit numai după efectuarea unei evaluări detaliate, pe fiecare tip de produs, pentru a se asigura că acestea pot fi consumate în condiții de siguranță. Evaluarea se va realiza de către operatorul economic donator și se consemnează în contractul-cadru încheiat la momentul transferului cu titlu gratuit.

(4) Pentru produsele alimentare care au fost încadrate în categoria 3, conform Regulamentului (CE) nr. 1.069/2009, ca produse nedestinate consumului uman și în sensul celor stabilite la alin. (3) este interzisă reintroducerea acestora în lanțul agroalimentar.

(5) Operatorii economici au obligația de a întreprinde măsuri pentru eliminarea și utilizarea subproduselor de origine animală și a produselor derivate, materiale de categoria 3, potrivit prevederilor Regulamentului (CE) nr. 1.069/2009, precum și ale Regulamentului (UE) nr. 142/2011, în condițiile prevăzute la art. 2 alin. (2) lit. j) din lege.

Art. 9

În conformitate cu prevederile art. 2 alin. (3) din lege, înainte de a dispune neutralizarea deșeurilor generate, este obligatorie implementarea a cel puțin două măsuri, acțiuni de prevenire și reducere a risipei de alimente, prevăzute la art. 3-5 din prezentele norme metodologice.

Art. 10

Produsele agroalimentare improprii consumului uman vor fi încadrate și clasificate ca deșeuri alimentare conform Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 92/2021 privind regimul deșeurilor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 17/2023, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 11

(1) Operatorii din sectorul agroalimentar prevăzuți la art. 3 alin. (2) din lege pot comercializa alimente către consumatorul final la un preț care să permită acoperirea anuală a cheltuielilor necesare funcționării și derulării activității de comercializare a alimentelor transferate cu titlu gratuit, conform legii. Pentru salariile personalului se va lua ca punct de referință pentru calcul salariului mediu pe economie.

(2) Nivelul costurilor de funcționare lunare ale operatorilor receptori care desfășoară activitățile prevăzute la alin. (1) se stabilește prin aplicarea procentului de maximum 5,8% din indicatorul social de referință - ISR, indicator reglementat conform legislației în vigoare, per consumator final. În cazul în care consumatorul final este înregistrat în baza de date a operatorului receptor ca reprezentant al familiei sale, fiecare membru al familiei cu care acesta se gospodărește în comun va fi considerat consumator final.

Art. 12

(1) Autoritățile publice cu atribuții de reglementare și control în domeniul agroalimentar desfășoară, potrivit art. 7 alin. (2) lit. d) și alin. (3) lit. c) din lege, acțiuni de informare și educare a consumatorilor finali cu privire la prevenirea și diminuarea risipei alimentare prin campanii de informare media, campanii de informare în școli, campanii online, organizarea de seminare, conferințe, forumuri, organizarea de manifestări educative, de voluntariat, cu caracter social, tipărirea de materiale publicitare și de informare.

(2) Operatorii economici prevăzuți la art. 2 alin. (1) din lege pot participa ca parteneri sau pot iniția acțiunile prevăzute la alin. (1), potrivit art. 2 alin. (7) din lege.

Art. 13

Începând cu anul 2026, operatorii economici prevăzuți la art. 2 alin. (1) din lege au obligația raportării, potrivit art. 2 alin. (5) din lege, după cum urmează:

a) să încarce, până la data de 31 martie, pentru perioada cuprinsă în intervalul 1 ianuarie-31 decembrie a anului precedent, în Platforma națională pentru prevenirea și reducerea risipei alimentare, planurile anuale de diminuare a risipei alimentare;

b) să încarce, până la data de 31 martie, pentru perioada cuprinsă în intervalul 1 ianuarie-31 decembrie a anului precedent, în Platforma națională pentru prevenirea și reducerea risipei alimentare, rapoartele anuale privind cantitatea alimentelor care au făcut obiectul transferului cu titlu gratuit, pentru operatorii receptori; modelul raportului este prevăzut în anexa nr. 1;

c) să încarce, până la data de 31 martie, pentru perioada cuprinsă în intervalul 1 ianuarie-31 decembrie a anului precedent, în Platforma națională pentru prevenirea și reducerea risipei alimentare, rapoartele anuale privind cantitatea și valoarea alimentelor care au făcut obiectul transferului cu titlu gratuit, pentru operatorii donatori, conform modelului prevăzut în anexa nr. 2.

Art. 14

(1) Până la data de 30 iunie 2025, Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale dezvoltă platforma națională pentru raportarea de către operatorii economici a datelor privind risipa alimentară.

(2) Metodologia de colectare, centralizare și prelucrare a datelor privind risipa alimentară, prevăzute la alin. (1), se aprobă prin hotărâre a Guvernului, până la data de 30 iunie 2025.

Art. 15

Operatorii din lanțul agroalimentar implicați în procesul de transfer cu titlu gratuit al alimentelor au obligația de a păstra, pentru o perioadă de 3 ani, evidența nominală a furnizorilor produselor agroalimentare pe care le primesc și a beneficiarilor acestora, cu excepția cazului în care produsele agroalimentare sunt distribuite direct către consumatorul final, conform datelor din anexele nr. 1 și 2.

Art. 16

(1) Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale publică și actualizează periodic lista operatorilor receptori, care va cuprinde denumirea operatorului receptor, adresa și datele de contact ale acestuia, tipul/categoria de produse alimentare dintre cele care pot face obiectul transferului/transferului cu titlu gratuit/comercializării.

(2) În vederea includerii pe lista operatorilor receptori, aceștia vor depune la Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, în scris sau online, o cerere al cărei model este prevăzut în anexa nr. 3, însoțită în mod obligatoriu de copia documentului de înregistrare/autorizare sanitar-veterinară și pentru siguranța alimentelor.

Art. 17

Constatarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor pentru încălcarea dispozițiilor art. 3 alin. (4) din lege se realizează de către inspectori ai Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor.

Art. 18

Constatarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor pentru încălcarea dispozițiilor art. 2 alin. (4) și (5) și art. 3 alin. (1)-(3) din lege se realizează de către reprezentanții ai Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale și ai structurilor teritoriale

ale acestuia cu atribuții de inspecție.

Art. 19

Anexele nr. 1-3 fac parte integrantă din prezentele norme metodologice.

ANEXA nr. 1: RAPORT ANUAL AL OPERATORILOR RECEPTORI - Model -

Operatorul economic, cu sediul în, str. nr., cu Certificatul de înmatriculare/Autorizația nr., cod de identificare fiscală, telefon/fax, e-mail, reprezentat de

Tip/Categorie produs	Donator (cod de identificare fiscală)	Cantitate recepționată/categorie produs (kg)	Contract
Produse de origine animală:			
.....			
.....			
Produse de origine vegetală/nonanimală:			
.....			
.....			
Produse donate de către unitățile de alimentație publică:			
.....			
.....			
Data	Semnătura		

ANEXA nr. 2: RAPORT ANUAL AL OPERATORILOR DONATORI - Model -

Operatorul economic, cu sediul în, str. nr., cu Certificatul de înmatriculare/Autorizația nr., cod de identificare fiscală, telefon/fax, e-mail, reprezentat de

Tip/Categorie produs	Receptor (cod de identificare fiscală)	Cantitate donată/categorie produs (kg)	Contract	Valoare
Produse de origine animală:				
.....				
.....				
Produse de origine vegetală/nonanimală:				
.....				
.....				
Produse donate de către unitățile de alimentație publică:				
.....				
.....				
Data	Semnătura			

ANEXA nr. 3: CERERE DE INCLUDERE în lista operatorilor receptori

Operatorul economic, cu sediul în, str. nr., cu Certificatul de înmatriculare/Autorizația nr., cod de identificare fiscală, telefon/fax, e-mail, reprezentat de, domiciliat în, str. nr., bl., sc., et., ap., sectorul/județul, posesor al buletinului/cărții de identitate seria nr., eliberat/eliberată de, având funcția de, pe baza documentului de înregistrare/autorizare sanitar-veterinară și pentru siguranța alimentelor nr., solicit includerea în lista operatorilor receptori, conform Legii nr. 217/2016 privind diminuarea risipei alimentare, republicată, pentru tipul/categoria de produse agroalimentare

Data	Semnătura
▶(la data 14-aug-2024 Actul modificat de Actul din Hotarirea 955/2024)	